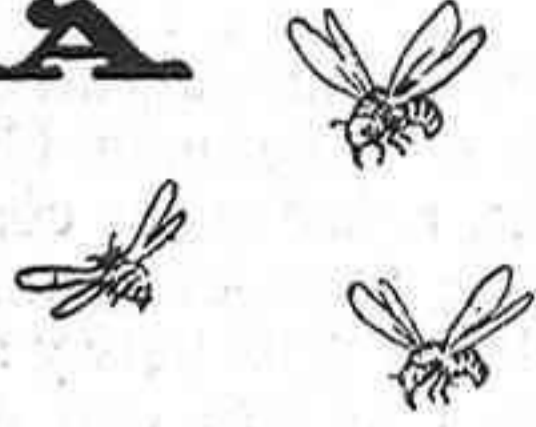

L'ESQUELLA

DE LA TORRATXA

BARCELONA, 2 DE JUNY DE 1911

NÚM. 1692 ————— ANY XXXIII

PERIODIC HUMORISTIC ILUSTRAT

10 centims ————— Atrassats: 20

EL POSTRE DEL DIA

—¡Quí... compra... maduixes!...

De l'Exposició y en Josep Clarà

Bonica es Barcelona, y son ben divertides les *sortijes* que de tant en tant s'hi fan! Passem lo millor del nostre temps en eleccions, mal-parlant els d'una colla als de l'altra; prolongant, la majoria de les vegades, el vilipendiós *rumor public*; y si havem de donar un *cop fort*, «irradiem» a trets la *civilitat*, ab greu perjudici de les senyores *dutxes* o del no menos cavaller *brumur*. Fem un diumenge un *pasacalle* an el mestre Guimerà, que del nombre d'espontanis homenatjadors *fins hi plora*, y... als pocs dies s'estrena una seva obra a Romea, y són *quatre gats* els assistents. Algú pensa, ab la major bona fe, en donar la consideració que's mereix an en Guanyabens: se li dedica un sopar; y als dos dies de publicades les consegüents gazetilles als diaris, torna a quedar a mercès de la pols el nom immaculat del fort poeta, y queden les seves obres sense comprar...

Ens enganyem y fem per enganyar.

Lo que està passant ab l'Exposició de Belles Arts, y ab en Josep Clarà, y ab el *premi d'honor*, no es res més que un nou matís de la nostra vida *tan civil* y alabada pels bons camarades que tenim en la premsa, sia de la dreta o be esquerrana. Procurem fer esclau d'una *camarilla* al treballador idealista que acaba d'arribar. L'obra es facilmente oblidada en els apassionats reventament o elogi. Queda sempre a realisar l'intelligent estudi, y el cor o els nirvis semblen els unics fets a governar. Sembla que la fatalitat ens porti a no sapiguer volar. Les miserietes, les envejes baixes o els massa freqüents cops de *tarasconisme* son les causes de la nostra lamentable inferioritat.

En Josep Clarà ha fet un sacrifici. Porta un bon conjunt d'obres a la nostra Exposició. Abans de reunir-se els jurats hi ha qui en la forta emoció *se precipita*, y en *Ecos* y en articles fa l'apologia de l'autor, una apologia... excessiva. Què passa? En l'ausència de criteri personal, el ciutadà de Barcelona, que es tan *bon home*, se trabsalsa, acut a Belles Arts, y... no veu en lo d'en Clarà lo que's pensava. *Articulista y visitant han exagerat*.

No'ns extranyaria la noticia si algú ens digués que, de no haverhi mitjans certes inoportunes alabances, no s'hauria fet en el Jurat la reacció de rebutx que L'ESQUELLA es la primera en vituperar.

No estem dels del costat dels qui abans d'hora no van sapiguer estarse de fer quelcom que sembla coacció al Jurat, ni tampoc alabem als que no sobrepasant excusables escameses, han perjudicat no ja an en Josep Clarà sinó l'exemplaritat del conjunt de la seva obra, de tal manera honrada, que pocs s'havien atrevit a exposarne els esbossos dibuixats.

Es fins no fa gaire que en Rodin ha *volgut* presentar en public els seus dibuixos, pares de les seves escultures, per altra banda ben influenciades dels grecs, senyor Riquer.

Troba L'ESQUELLA que hauria hagut de donarse el premi d'honor de l'Exposició de Barcelona, sense *boato* y unànimament, an en Josep Clarà, y creu que'ls mateixos que li han negat, li haurien concedit de no haverse fet publicos per endavant determinats judicis.

De lo que's plany L'ESQUELLA—y per això, a l'elogiar l'obra del bon escultor Clarà, censura lo mateix als qui el reventen, que als qui s'excedeixen en l'alabansa—es de la possibilitat de que, en l'enrenou, se torni a patentisar que a tots ens manca la serenitat: que Barcelona es encara un poblet aont, després de vuit dies de reventament, y els mateixos d'exit verbal, y darrera d'un àpat d'amics y ingenuus improvisats admiradors, no sabem fer altra cosa que... *parlar*; que cap de les escultures d'en Clarà sia adquirida pera'l nostre Museu en suscripció popular y... que de nou dormi fins y a tant que poguem ressucitar la *sortija*, pera que de nou fruitin les pomeres, y aleshores—en uns altres vuit dies de xorca y aparent agitació—els uns tornin a ficar els peus al cossi, y els altres a rentar la cara d'un *autor* ab aigua no molt neta...

En tant el poble, per culpa de les *penyes*, no pot saber aont cercar, lluny de tota tara partidista, els seus escriptors, y musics, y poetes!

Y tem L'ESQUELLA que'ls pocs homes de poble que s'hi interessin, per aquestes espirituals coses, acabaran per ni de lluny voler saberne noves.

X. X.

“El Diluvio” pintat per ell mateix

Lo que li succeeix al diari del carrer d'Escudellers Blancs no li passa a cap més diari del món. Cada vegada que fa una cosa lletja, ell mateix, sense saber com ni perquè, s'encarrega innocentament de trompetejarla, descobrirla y exposarla al public ab tots els seus pèls y senyals.

¿Volen els nostres lectors que d'aquesta especialitat, exclusiva del confrare, els en fem coneixer un cas ben fresc y eloqüent?... Allà va.

El dimecres de l'altra setmana, dia 24 de Maig, varen inaugurar-se a la plassa d'Armes del Park unes coses que's titulen *atraccions* y que ab el nom de *Saturno Parque* exploten, segons la premsa ha dit, tres empresaris.

Convidat oficialment a l'acte, dos dies després explicava *El Diluvio* l'inauguració, y en el *suelto* que al «Saturno Parque» dedicava, s'hi llegien aquets laudatoris conceptes:

«Anteanoche inauguróse este sensacional espectáculo en la plaza de Armas del Parque.

»Entre las numerosas atracciones instaladas en aquel hermoso lugar descuellan los Urales... y el Water-Chut...

»Hay, además, *carroussel* eléctrico, tiro, un teatro... y otras muchas diversiones.

»Los empresarios de este espectáculo... no han omitido gasto ni sacrificio alguno para que el Saturno Parque resulte un lugar del agrado de todos, con diversiones modernas y atractivas...»

—Hola!—varem dirnos al passar els ulls per aquestes ratlles:—Aquí hi ha hagut *arreglo!*...

Y n'hi ha d'haver hagut per forsa, perquè el llenguatge que, a l'ocuparse d'aquesta qüestió, usava abans *El Diluvio* era ben diferent del d'avui.

Proves al *canto*.

Quan, després del desastre sorollós del cèlebre Mr. Nazer, tornà a parlarse d'instalar al Park algunes diversions, recordem perfectament que'l diari del carrer d'Escudellers Blancs va oposarshi ab totes les seves forses.

«Excepción hecha—deia—del café, vaquería suiza y alguno que otro kiosco destinado á la expendición de refrescos y otras fruslerías, que contribuyen á dar mayor amenidad al Parque, opinamos que en este sitio debe excluirse sistemáticamente toda instalación que no sea absolutamente gratuita.

»Y opinamos así porque somos acérrimos partidarios de que los parques públicos de nuestra ciudad, y en especial el de la ex ciudadela, tengan un carácter verdaderamente popular, ya que éste es el que conviene á todo sitio destinado á expansión.»

En efecte: l'Ajuntament desestimà l'instancia del que pretenia establir allí algunes atraccions, y *El Diluvio*, més alegre que unes Pasqües, al donar compte de la negativa, l'adornava ab els següents comentaris:

«Como era de esperar, la Comisión municipal de Fomento, coincidiendo con la opinión por nosotros expuesta, ha acordado denegar la petición.

»Lo dicho: en el Parque no cabe más negocio de índole particular que el de los cafés, restaurantes, vaquería ó lechería, mesas de refrescos y expendición de golosinas.

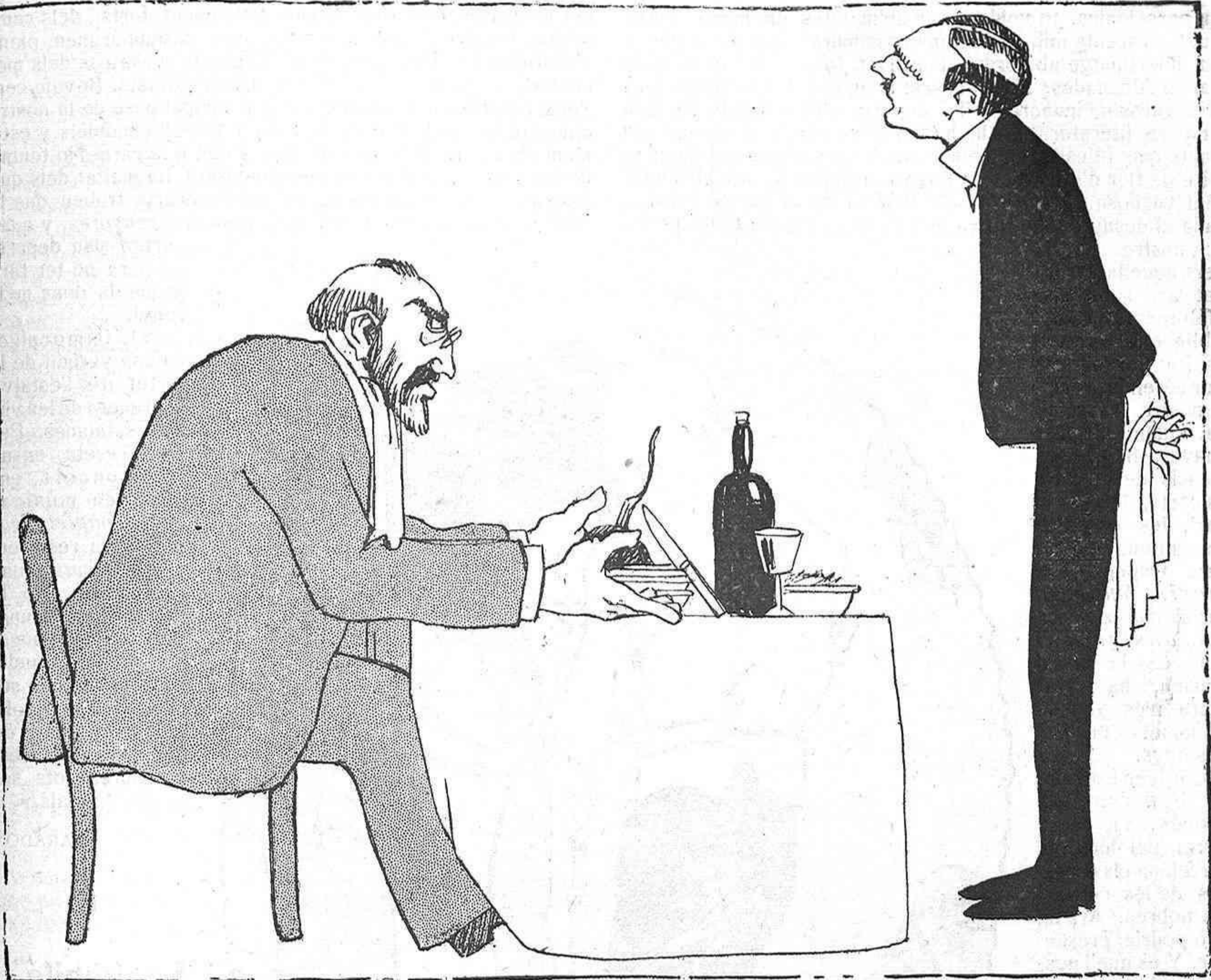
»Sólo facilidades debe encontrar el público en unos jardines que al público pertenecen.»

¿Pot ser més categòrica, sobre l'assumpte, l'opinió del confrare? Doncs encara això no es tot.

Tornà, més endavant, algú a insistir en el proposit d'establir atraccions al Park, y altra vegada tornà també *El Diluvio* a combatre'l ab la seva acostumada *valentia*.

«Un ciudadano—deia aquet cop—ha dirigido al Ayuntamiento una instancia solicitando autorización para instalar atracciones en el Parque, como son un tobogán, patines, tiro, etc., etc.

¿Atracciones? Nos parece que... ya va siendo hora de que, así el Ayuntamiento como todos los barceloneses, nos

SOBRES LO DE SANT FELIU

—Y escolti, aquesta fera que capitanejava'ls carlins, tan mateix es don *Dalmacio*?
 —Así le llaman, pero ahora al escribir su nombre sólo hay que poner la primera letra y las tres últimas..., por nada, por darnos el gusto de sacarle el *alma*...

tomemos muy en serio lo de que *el Parque es propiedad de todos los ciudadanos.*»

Y després de fer constar que es enemic de que'ls nostres jardins se converteixin en *feudo de empresario alguno*, acabava declarantse completament oposat a que en ells s'hi estableixi «cierto género de diversiones que no cuadran al carácter eminentemente popular que deben tener y que importa conservar».

Heusaquí perquè'l divendres, al veure que'l mateix diari, que ab tanta eloqüència y tan repetidament les havia combatudes, feia l'elogi de les *atraccions* inaugurades el dimecres al Park, varem exclamar:

—Aquí hi ha hagut *arreglo!*...

Y lo mateix que pensem nosaltres pensarà, segurament, el public barceloní, espectador imparcial d'aquesta *evolució* estupenda, encara que, a dir veritat, molt propia de les costums del diari de *las señoritas que solicitan protección*, o que *desean casarse sin pretensiones*.

Hi ha hagut *arreglo!* Hi ha hagut *arreglo!*...

Si *El Diluvio*, «pintat per ell mateix» en els fragments que de les seves propies columnes acabem d'extreure, troba una manera més decorosa d'explicarnos el seu extrany cambi, té la paraula pera rectificar.

Però... ¿què hi va que calla com un mort y no rectifica?

MITU

Barcelona ciutat moral

Un amic arriba, la setmana passada, de París, o de Cuenca, y uns cartells li anuncien que en un teatre uns senyors respectables, representants de Deu y d'algunes societats polítiques y econòmiques, han donat un miting contra l'immoralitat de les costums.

L'amic ens pregunta si tan extremades abominacions ha conseguit Barcelona que fassin necessaria la protesta dels ciutadans. Y jo, an aquest amic, sobre tot si ve de Cuenca, li faig aquet infim discurs, que envio a L'ESQUELLA, per si algun Ateneu vol llegir-lo en sessió pública:

«No, amic, no. Barcelona, además de ciutat d'hivern, es ciutat de moral, careixent de perversitats conegudes. Crec que aquets senyors se varen pendre la molestia d'esser eloqüents tot un dematí precisament per la moralitat barcelonina. Quan una ciutat es immoral ningú se'n adona, y tothom fa de Jesús perdonador d'adúlteres y cortisanes. Damunt de Sodoma y Gomorra Jehová va fer ploure el foc del cel, no perdonant a ningú, exceptuant la respectable familia Loth, prova evident de que en aquelles viles famoses, que no haurien estat res en aquet món si no hagués sigut per l'immoralitat, ningú protestava de lo que tothom feia.

»Aquí no hi ha pornocracia ni pornografia. Som siscentos

mil barcelonins. Jo voldria que se'm cités un home, entre aquets siscent mil, perfectament immoral, que passegés el seu llibertinatge ab l'orgull d'un Don Joan, o els seus vicis com un Alcibiades. Més encara: si aquest home aparegués y li diguessim immoral, s'ho pendria com un insult. En tota la nostra literatura no hi ha un llibre erotic; dels onze mil sonets que té cada un dels nostres sonetistes cap d'ells fa flaire de flor d'atmetller; la nostra premsa resulta absolutament virtuosa. *L'Heraldo de Madrid* va donar en primera plana el desnú de dansarina de la Bianca Stella. Quin periódic nostre hauria ofert aquella carnalitat als seus subscriptors? En cambi publiquem esqueles. La pornografia esdevé, en la premsa nostra, necrolaldia. Quan, després d'haver llegit els anuncis dels cafè-concerts, deixem el diari, les esqueles ens canten, com un frare trapense, el *¡morir habemus!* Per alguna cosa *La vida austera*, el llibre de la moral humana, ha estat l'obra més venuda en aquets darrers tres anys.

»En Jean Lorrain, en *Monsieur de Fhocàs*, va veure correr pel moll de Barcelona els espectres de les cortisanes pobres. Ara ni això podria presenciar. Y es que'l nostre poble, com no té el vici de l'alcool, careix també del de l'amor. Resultaria una cosa curiosa l'estadística comparativa entre la prostitució madrilenya y la barcelonina, y els fills illegitims que's donen en abdues capitals. Doncs be, jo tinc la seguretat absoluta de que Madrid ens superaria en immoralitat. Fa uns tres anys, en una tertulia de literats madrilenys, m'anaven dient els sonets, octaves y quartetes que corren per Madrid contant vicis y picardies de la seva gent.—No hi ha noble, ni gran senyor, ni home de fama que no porti escrit, al marge de la seva vida, un epigrama, com en temps de Felip IV—me deien.

»L'immoralitat no podem fruirla encara, perquè o la produeix un refinament o un excés de forsa. Els grans excessos són, o dels decadents, que sempre tenen unes Indies vicioses

per descobrir, o be dels homes físicament forts, dels camperols instintius, dels mariners, que desembarquen plens d'abstinencies. Però nosaltres? Tenim la sensatesa dels menestrals. Ni som forts, ni podem esser refinats. Bevem cervesa; constitueixen les llegums la principal base de la nostra alimentació, treballem creient que'l treball ennobleix y estimem els diners més que al món y que a la carn. No tenim, doncs, cap condició pera esser immorals. La meitat dels que assisteixen als espectacles de cafè-concerts troben que la dòna de casa resulta millor que aquelles senyores, y quan

surten van depressa pera no fer tard y que la dòna no'ls renyi.

»L'immoralitat es una variant de la virtut de l'estalvi, la primera de les virtuts catalanes. Per una pesseta, en un cafè concert, ens ofereixen música, balls, *couplets*, *variétés*, la resurrecció de la carn y una consumació. No hi cab més economia. Allò es una ganga. Hi anem. Aquella pesseta tan ben administrada y aprofitada es la prova de que, pera nosaltres, hi sobren tots set pecats capitals.»

PARADOX

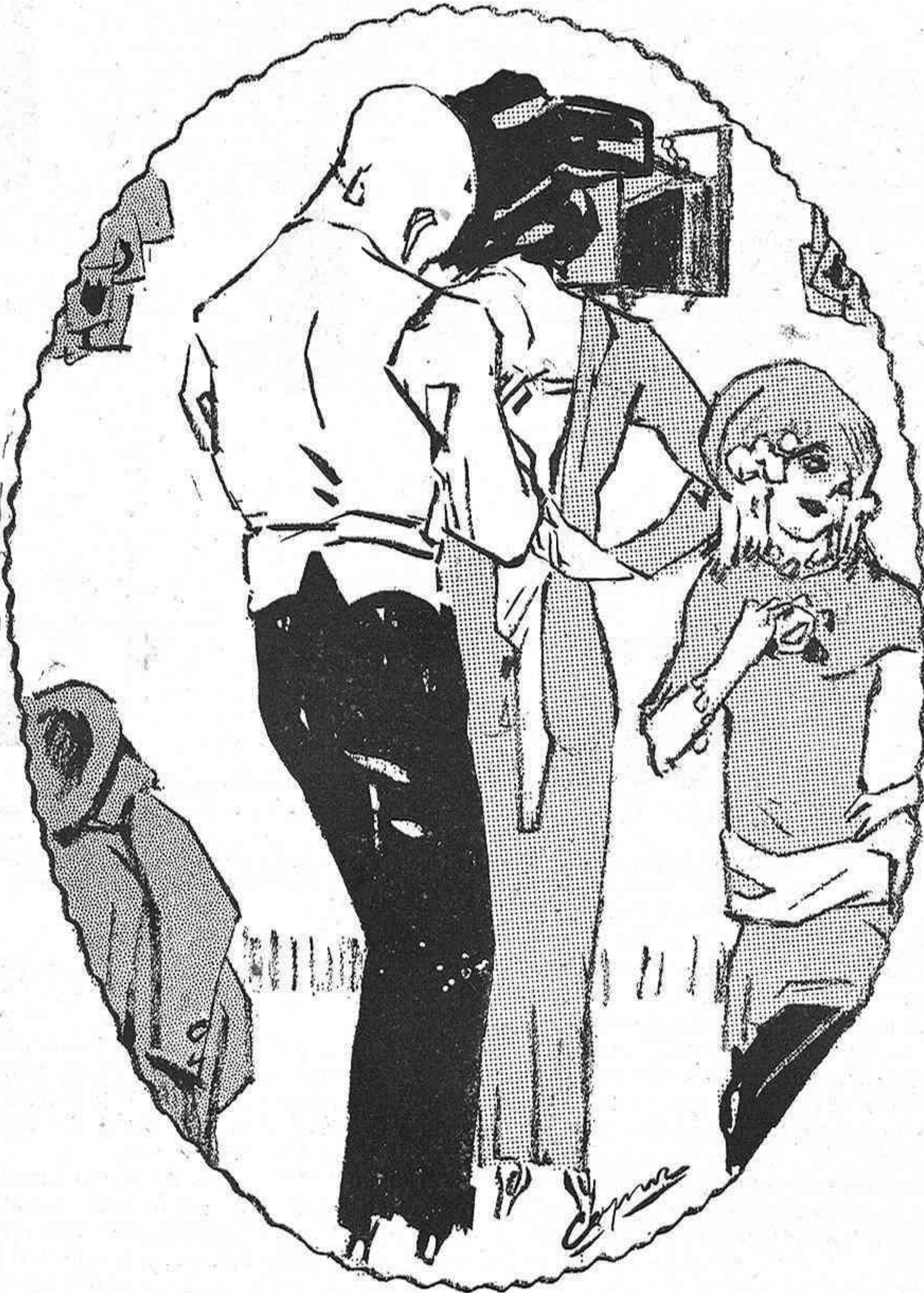
□

La kàbila negra

Ja suposarà el sensat llegidor que nosaltres no hierem. Afortunadament, allí ont se sab per endavant que hi han de regnar l'intolerancia y el fanatisme no'ns hi trobem mai, nosaltres. Les nostres conviccions liberals, els nostres sentiments democratics ens en aparten tant d'aqueixa gent pinxesca, amiga de tota mena de violencies, escoria dels partits *mandanguers*, que

no es facil que'ns hi prenguin mai per altri en els seus actes.

Però, si per sòrt no hi havem sigut, si no havem tingut ocasió de presenciar tot l'horror de la tragedia, no per això ens havem indignat menos a l'enterarnos ab tots els detalls del seu procés: Primerament els insults de maranyera llenats desde'ls diaris respectius, la provocació d'una part, la

CADA FEINA AL SEU TEMPS

—Be't costa prou de descordarme quatre gafets!...
—Oh, noia, ja se sab... Home casat, burro espatllat.

replica destemplada de l'altra; després, la crida dels carlins a l'aplec, en el que, com sempre, hi ha una pobra santa que fa d'arcabota dels odís y de les males passions; la provocadora presència del ridicol *requeté* uniformat a tall de «Colla de Sant Mus»; en mitg d'això la complascència suicida de les ineptes autoritats; y, per fi de tot, els carrers de l'alegre y pacífica vila de Sant Feliu de Llobregat convertits en xaragalls de sang humana.

Abans els barcelonins disfrutavem d'una kàbila; ara ja fa temps que'n mantenim dues.

Però que's desenganyin els tremendos que *colean* en les filles radicals. La nova kàbila la kàbila negra, sempre'ls aventatarà en sort. Y es perquè els kabilenys d'en Solferino, quan posen el dit al *gatillo*, estan ben preparats: han oit missa, han confessat, han combregat, y això es una gran cosa. Pera fer bona feina, el gran què es posarse be ab Nostre Senyor, y ells, per lo que toca an aquest assumpte, sempre estan a punt. Se lleven dematinet; se calsen les polaines; se carreguen la motxilla; omplen el bot; se'n van a la parroquia, y, aixís que estan en gracia de Deu, deixeuos anar. La virtut d'aqueixa gimnàstica sueca s'ha demostrat en les clapes de sang que varen adornar diumenge passat l'hermosa plana de Sant Feliu; aqueixes clapes de sang, que'l devotíssim senyor don Dalmau Iglesias devia pendre per un pom de roselles, y les ha volgudes dedicar a la Verge pera que acabés de celebrar el *mes de Maria* ab tota pompa. L'eficacia d'aqueix sistema d'educació físic-espiritual ha quedat patentisada en aqueix aplec de la Salut...: una Mare de Deu de la *Salut* que's complau en escampar per terra mitja dotzena de morts y quinze o setze ferits!... Quin desprestigi pera l'imatge venerada!... Ja no podem tenir seguretat ni ab els sants!

De lo que sí estem segurs es de que'ls *Jans Taleies* formen l'ínfima minoria en cada un dels dos partits beligerants. Y si Barcelona, la Barcelona sana, la de l'esperit heroic que no'ns cansem mai d'alabar, fos com deuria haver de ser, faria ab els dos escamots de pertorbadors com fan les bones ànimes ab els nyebits que s'entusiasmen al mitg del carrer: quatre nates a cada hu, y hala, a caseta!... o millor, a estudi, que es ont haurien d'anar la major part dels nostres politics que exerceixen de valents.

FRA NOI

Els drames de l'aviació

Divendres passat, a l'hora en que'ls venedors treien L'ESQUELLA al carrer, arribava a Getafe en Vedrines, vencedor en aquet *raid* famós *París-Madrid*, tenyit ab sang a Issi-les-Moligneaux. Esvaida l'impressió d'horror produida pel fatal aterrisatge d'en Train, les mateixes mans que dugueren als ulls el mocador pera aixugar les llàgrimes s'ajuntaren en xardorós aplaudiment pera saludar al vencedor.

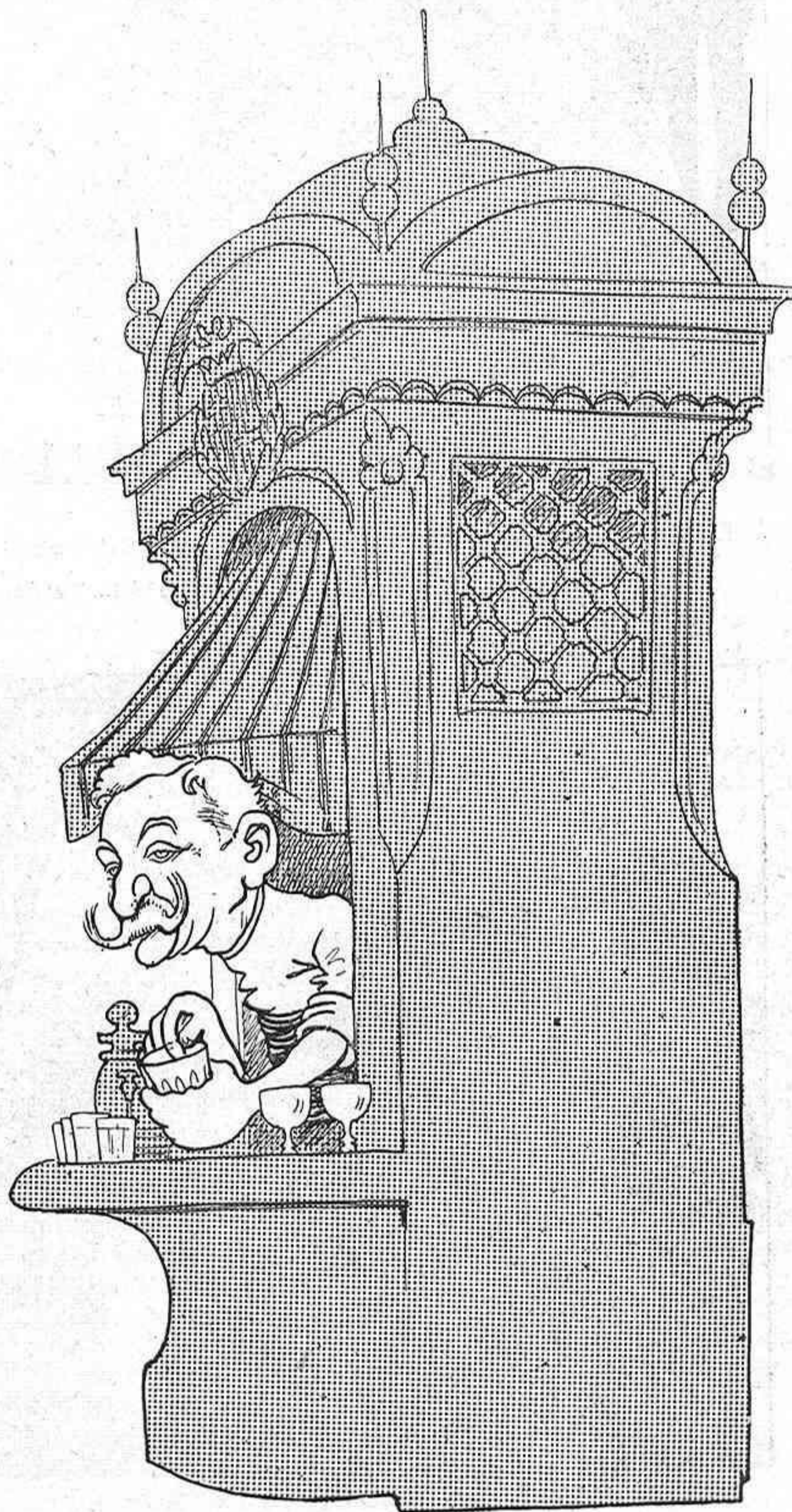
Novament han commogut els nostres cors els relats d'aquesta darrera gesta aviadoresca, que ve a coronar el seguit d'èxits assolits per la ciencia de la conquesta de l'espai. Per primera vegada a la vida, la vila de Getafe, popularisada entre nosaltres per la musa pintoresca y joganera de Ricardo de la Vega, ha existit als ulls d'Europa. Els incidents d'aquet vol prodigiós, rublert de dificultats, els comentaris teixits a l'ombra d'aquesta nova proesa, han fet el gasto durant tota la setmana. En Vedrines, el guanyador, s'ha vist assetjat per un public nombrós y heterogeni desitjós de coneixer el detall més insignificant de la ressonant victoria...

Pera correspondre a la curiositat despertada ha contat l'aviador les seves impressions de viatge, les seves angoixes, els seus momentanis defalliments y la seva joia indescriptible a l'ovirar les terres de Madrid, que per ell ho eren de promissió. Sobressurt de la seva explicació l'episodi que fa referencia a l'encontre tingut ab una àguila de formidables proporcions y que, — es de suposar ab quina intenció—seguí bona estona el vol majestuos de l'aeroplà. Pera defensarse de l'escomesa del perillós

aucell, acudí l'aviador al seu revolver. L'àguila envejosa y impertinent abandonà l'aparell y el tripulant ab una greu ferida a l'ala...

Ha dit també en Vedrines que pel camí havia cantat trossos d'*El conde de Luxemburgo*, sens dubte pera donarnos una més exacta idea de la seva serenitat y el seu estoicisme davant del perill. Ab la relació de les seves aventures captivà l'aeronauta, en els primers moments, l'atenció de les persones que a Getafe l'esperaven, y que, com era de llei, lloaren la seva cultura musical, la seva sang freda y la seva punteria. Apaibagat l'entusiasme que seguí a l'aterrisatge, la gent reaccionà. Els dubtes y les suposicions respecte a lo que d'aventurat o de positiu pogués haverhi en lo explicat per l'aviador guanyaren poc a poc els esperits, acabant els més per convenir en que la valentia y l'imaginació estan en Vedrines, en proporció directa, y que en punt a fantasies no té l'intrepid viatger res que envejar al més castís dels andalusos.

El fet me du a la memoria una xamosa y espiritual humorada relacionada ab l'aviació, y que vaig llegir ja fa més d'un any. L'autor situava al protagonista del conte—aviador famós y ven-

BEGUDA-APEADERO

—Ja té raó el meu sastre quan diu que les americanes afavoreixen a les ermilles.

SPORTS EN LLUITA

El footballista:—Es inutil!... La partida es meva!... Totes les figures són pera mi...
El nautic:—Be, sí, però ho hauriem vist... Tens sort que no m'ha vingut el reil...

L'ATERRISSAGE

—Mírate!... Ja ha arribat!... Ja'l tens amo dels cent mil francs!...
 —Cent mil francs!... Y no sabrà caure damunt nostre?

cedor en una difícil prova—a la taula d'un hotel de provincia, hores després d'haver tocat la terra.

La concurrència, autoritats, homes de ciencia, periodistes, etc., demanava també a l'hèroe de l'aire que digués quines impressions havia experimentat en la seva marxa per l'espai. Entre el festejat y l'assistencia s'entaulava el següent curiós dialleg:

L'aviador:—La meva més forta emoció experimentada en el *raid* que acabo d'acomplir? En aquesta cursa pel gran premi de 3.500.000 francs, fundat pel *Danebrog*, he passat un fred terrible. Cal dir, perxò, que embolicat ab el meu abric de pells y preocupat ab la deria de guanyar, ab prou feines si m'he donat compte axacte de la temperatura. Pera ferme el temps més curt, recitava, sovint, llargues tirades de versos.

Els assistents, admira's—Ah! ah! ah!

L'aviador.—Ja compendran, senyors, que a mil metres de la terra y trobantme isolat, no podia entretenirme a la manilla.

Els assistents, assentint.—Oh! oh! oh!

L'aviador.—Pera guiarme he dut constantment el mapa suspès al coll. La pluja, el vent y la neu m'han privat, molts cops, de servirme'n. Afortunadament m'ha precedit sempre de dos o tres kilometres, —distancia insignificant apreciada desde l'alsada en que me trobava—el tren especial, el tren pilot, com s'anomena.

Els assistents.—Molt bel

L'aviador.—Tot d'una, en un lloc en que la linia no compta més que ab una sola via y marca el terreno un revolt dels més pronunciats, m'adono...

Els assistents, emocionats.—De què?...

L'aviador.—De que un'altre tren venia en sentit contrari.

Els assistents.—Oh!

L'aviador.—A una velocitat tal, que fins desde allà dalt y tot me semblà aterradora.

Els assistents.—Grans Deus!

L'aviador.—Una petita montanya impedia als dos convois veure's l'un a l'altre. La topada era imminente.

Els assistents.—Ah!

L'aviador.—L'un, el tren pilot, conduia la meva esposa, la meva filleta y la meva pobre mare, que havien volgut seguirme, desitjoses d'assistir al meu triomf.

Els assistents.—Pobre home!

L'aviador.—Y jo, en tant, allà dalt, aferrat al volant de l'aparell, tot veient caminar els meus a una mort certa, crudel, espantosa, sense que'm fos possible advertirlos del perill, y menos dir als maquinistes *Suspeneu la marxa!* He estat temptat de deixarme anar, caure entre'ls dos trens, y mirar si a costa de la meva vida lograva evitar la catàstrofe que sota meu anava a desenrotllarse.

Els assistents.—Desgraciat!

L'aviador.—Instintivament he clos els ulls... Un sobtat moviment de l'aparell, que per poc me costa la vida, m'ha obligat—a obrirlos desseguida... pera contemplar altre cop les dues forces aproparse la una de l'altra sense veure's, guanyant terreno a cada segon. El xoc era iminent, la desgracia, certa. Mancava un pensament pera que, embestintse, s'esmicolessin. De lo més fondo de la meva ànima ha sortit llavors un crit terrible; una suor freda'm regalimava per tot el cos; els cabells se'm han posat de punta y ara mateix m'esborrono encara recordant no més aquet moment, el més difícil de la meva vida... (Aquí, un silenci.)

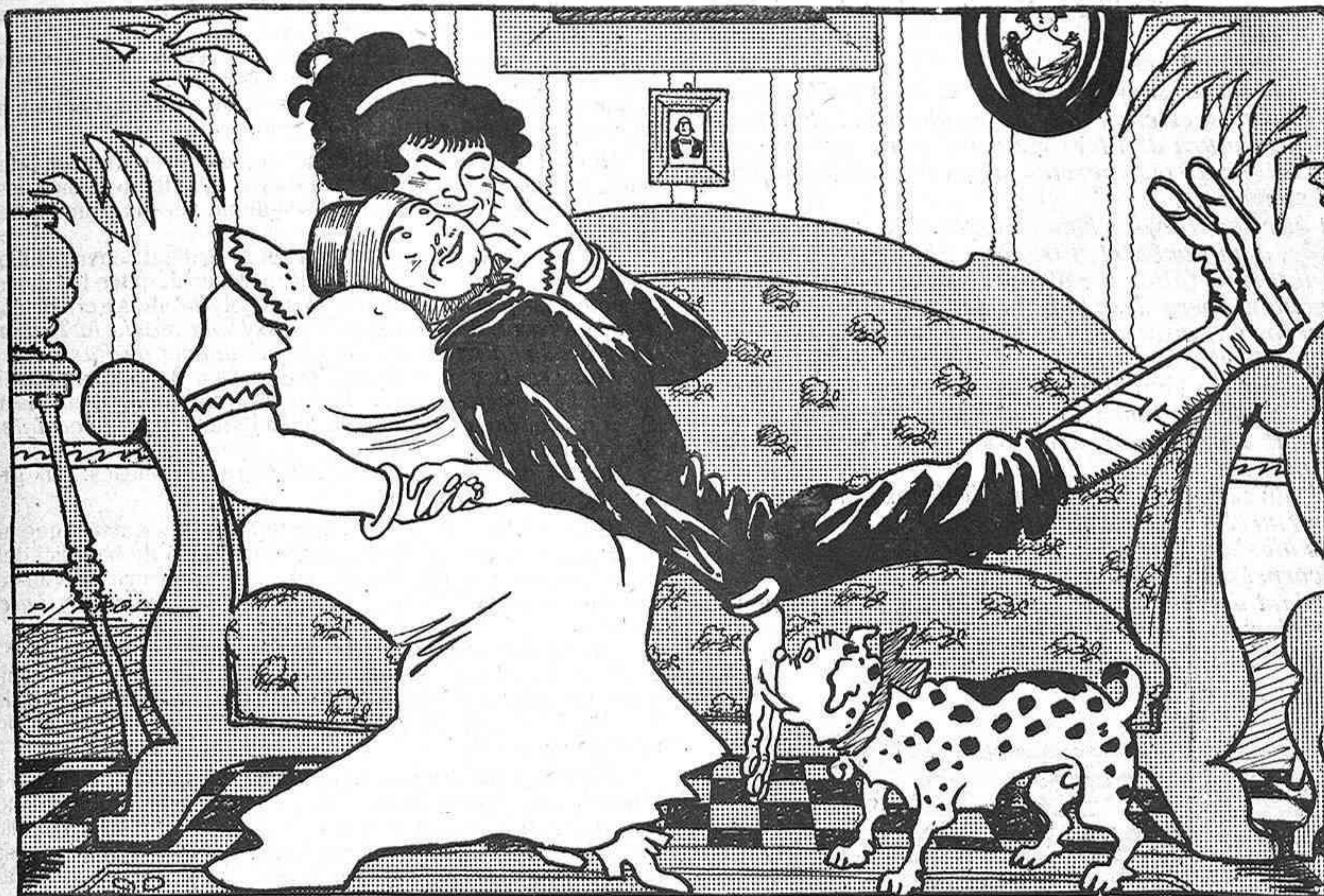
Els assistents, dominats per mortal angoixa.—Y llavors?

L'aviador, somrient.—Llavors... res. Heu de saber que'l meu viatge a través de l'espai ha sigut dels més felissos. Lo que acabo d'explicar no es altra cosa que l'argument d'un conte que penso escriure, y del qual no tinc encara el desenllas.

Boy

A la primavera

Pots ben riure, Primavera,
 pots bens riure d'allò més,
 que'ls anys pera tu no passen,
 ¡vens sempre en el millor temps!
 Enjogassada y hermosa,
 angel o dòna, no sé

EL TRIOMF DE L'AVIADOR

—Deus sentir molta fadiga, oi, maco, després d'haver fet un *raid* tan meravellós?
 —No me'n parlis!... Però, estic molt content perquè, al últim, després de molts perills, puc dir que he arribat a la *meta*.

lo que pugues ser, que arribes,
 y la vida s'aclareix.

Batega ab frisansa nova
 tot quant viu y tot quant sent,
 y els cors afligits s'aixamplen
 senzilla y naturalment.

Es més oxigenat l'aire,
 més enraonat l'ambient,
 (vull dir que, si a garlà't pares,
 no't costipes al carrer).

Gafarrons y cadernerres,
 canaris y passarells
 y *tutti quanti contenti*
 canten, perquè estan contents,
 quan tu, xamosa, 't presentes
 adornada de joiells,
 ab la rossa cabellera
 que t'arriba fins als peus.

Y en que portis poca roba,
 escapularis no més,
 no ets sicalíptica, no,
 que ets Primavera ignocent.

Per xò suspiren per tu
 tant els joves com els vells,
 uns llepantse'n els bigotis,
 altres els llavis vermells.

Jo també en el teu altar
 cremo el simbòlic encens
 y, a tall de vestal, animo
 el foc sagrat amatént.

Y ab una bona rendeta,
 y tot l'any, fins a l'hivern,
 que sempre fos Primavera,
 ja no voldria res més!

E. VILARET

GLOSARI

VEDRINES

Tots havem tingut ocasió de lleminejarla aqueixa interessant fotografia que representa l'arribada del vencedor del famós raid París-Madrid a la «meta» de sa darrera etapa.

El ja cèlebre Vedrines, al saltar a la pista de l'aerodrom de Jetafe, va tenir un gest que ha recullit indiscretament l'instantania; un gest pebleu, ni noble ni heroic; un gest indigne d'un aviador: El ja cèlebre Vedrines, a l'arribar a la fita va fer un bot desde la màquina voladora y va correr a asseure's a terra; va asseure's a terra senzillament, prosaicament, com s'hi hauria assegut un miserable pagès després de batre un parell d'hores.

Y veieu l'enorme distancia que separa els pagesos, gent conformada, que té fe en la terra y que s'en corva damunt d'ella, dels aviadors, gent somniadora que confia en el cel y que extén les ales y les ilusions pera conquerirlo, y s'hi abandona en esperit y... en costellam.

Sembla que allò d'«asseute al sol, que aixís no cauras més avall de terra» no hauria de resar pera'ls senyors-papellones, dominadors de l'espai y entregats constantment al sacrifici; o que, si resava, resaria tan sols pera'ls aviadors de la primera volada. No obstant, aquí'n tenim un que's diu Vedrines, que es gat vell—gat ab set vides, com tot bon gat-aviador—y que s'ha sentit arrelat a la terra y s'hi ha assegut, y s'hi hauria ajassat y tot,

segurament, pera ferhi una bacaina, si no hagués estat pel què diran.

Preneune nota, amics.

Això de tot un senyor aviador asseure's a terra, cercant la menos estètica de les estabilitats, abandonant la gentil positura de l'lear victoriós pera entregarse a la més vulgar de les inercies, això es molt significatiu y molt simbolic.

Un altre qualsevol s'hauria assegut a una cadira, a un banc, a un tamboret. Ell, no; a l'home-aucell, al mecanic alat li va faltar temps pera saltar de la seva gavia ambulant, pera despendre's del seu cavall de teles y fil-ferros y llansarse a la pista pera deixarse caure damunt dels vils terrossos.

El ja cèlebre Vedrines va asseure's prosaicament a terra y tot seguit va veure's voltat d'una munió de badocs.

—Salut al vencedor del raid!—exclamaven els uns allargantli les mans.

—Vostè raid, que ab els vint mil duros guanyats se'n pot ben riure!—li deien els altres.

Sols aleshores, va aixecar els ulls...

Y, corprès d'emoció, va alsarse de terra.

Quedant demostrat que cent mil francs són prou pera fer canviar de posició a un home.

XARAU

PRINCIPAL.—Ab tota puntualitat, com els eclipses, va celebrarse dissabte passat el benefici d'en Nolla. L'estudiós actor, que porta feta una brillant campanya, va veure's aquella nit molt aplaudit y festejat d'un nombrós public que va acabar pera llenzarli el cable.

—Avui va la representació número 50 d'*Els zin-calós (Els gitanos)*. Ab tal motiu la funció's dona en honor del seu afortunat autor don Juli Vallmitjana, qui junt ab el mestre Guimerà, han batut el record en tots sentits, demostrantnos, l'un venerable y l'altre a la flor dels anys, que tot aqueix rebombori de la crisis del teatre, per lo que respecte a obres, es un romanso.

Com a novetat en aquet dia se'ns donarà un monolog del propi Vallmitjana titulat *En Tarregada*, que recitarà l'aplaudat primer actor senyor Giménez.

ROMEA.—*Servei d'amic*, heusaquí el titol de la darrera comedia d'en Salvador Bonavia, presentada per primer cop *au feu de la rampe* el passat dimars. *Servei d'amic* es una refocilada joguina còmica en un acte, de caient vaudevillesc, d'aquelles que «ni pintades» pera fi de festa y que distreu joiosament la mitja horeta reglamentaria. L'enredo hi es tan gros que qualsevol autor de menos modestia n'hauria tret partit pera compendre'n tres actes de mida regular, que es com si diguessim... pera treure'n nou duros. Sis personatges intervenen en l'acció, que es molt picaresca y més moguda que santa Perpetua. Com en *El bon lladre* y com en tantes altres obres de l'autor de la plassa del Pi, en *Servei d'amic* hi abunden els xistos recaragolats, marca Bonavia, aquells xistos que han donat fama y trimestres a més de quatre saineters madrilenys y que'l nostre amic ja prodigava gratis y abundantament quan en García Alvarez encara havia de neixer.

Els artistes, una mica insegurs, a causa dels pocs ensajos, varen posarhi una gran voluntat, y una cosa y altra y totes plegades feren que'l teló s'hagués d'aixecar tres o quatre cops davant l'insistencia dels aplaudiments.

E tutti contenti.

—Ahir degué tenir lloc el benefici del primer actor senyor Buxens ab l'estrena de *Cors de vidre*, comedia dramàtica en tres actes de don August Fochs. D'aquet benefici y del d'en Tor tindré el gust de parlarne la setmana entrant, quan ja de la present y accidentada temporada del *Romea* no se'n cantarà gall ni gallina.

TÍVOLI.—La reproducció de *Il conte di Lussemburgo* ha proporcionat molt bones entrades.

—Avui, divendres, segurament tindrem un ple a vessar ab motiu del benefici de l'aixerida y joganera Amelia Grossi, ab la famosa opereta *Sogno d'un valtzer*, de quina protagonista'n fa la beneficiada una admirable creació.

NOVEDADES.—Dilluns que ve, darreres funcions de sarsuela y gran comiat de la companyia, que ha de donar pas a la de la Guerrero, que anuncia el seu debut pera la primera desena de Juny.

Els comedians castellans porten un brillant repertori d'obres y pensen estrenar les de més exit de Madrid, entre les quals s'hi compten *La flor de la vida* y *Rosa y Anita*, dels germans Quintero; *La raza*, d'en Linares Rivas; *Doña María la Brava*, *En Flandes se ha puesto el sol*, *La alcaidesa de Pastrana* y *El trovador rey* (aquesta última s'estrenarà a Barcelona), d'en Marquina; *El palacio triste* y *Primavera en otoño*, d'en Martínez Sierra; *La cena de las burlas*, d'en Benelli; y *La chocolaterita*, d'en Gavault.

Resum de totes aqueixes falagueres promeses: un grapat d'emoció en perspectiva.

ELDORADO.—La nota dominant de la setmana que acaba de transcórrer ha sigut, sens dubte, la funció de benefici del genial actor comic senyor Larra, en quin programa hi constaven les dues celebrades obres *El noveno mandamiento* y *La enredadera*.

—Pera ahir estava anunciada una obreta que porta per titol *El gran Carracedo*, y que, segons diuen, es una ocurrencia en mitg acte. Això y el benefici del notable actor La Riva, que tindrà lloc demà dissabte, ocuparan la deguda preferencia en la pròxima nota setmanal.

NUEVO.—De l'impressió escènica *L'espanta*, original d'en Vallmitjana y escrita pera'l benefici d'en Viñas, no'ls ne puc dir res encara pel poderós motiu de no haverla vista. Y d'allò de *La caricatura del general*, que anunciavem la setmana passada, tampoc, per la no menos poderosa causa d'haverse aplassat l'estrena fins avui.

ESPAÑOL.—El dia 3 de Juny, o sia demà, inauguració d'una sèrie de deu úniques funcions de drama castellà per una companyia dirigida pel celebrat artista Ricard Calvo, descendent dels eminents *Calvos* que recordem.

La vida es sueño es l'obra escullida pera'l debut, y no està mal la pensada, doncs tenim estés que'l tal actor dona un gran relleu al personatge protagonista de la famosa obra clàssica.

PALAU DE LA MÚSICA.—Dimars a la nit el jove pianista don Joan Puigcarbó ens regositjà l'esperit ab un concert molt ben triat. El concertista es un digne deixeble del gran mestre Vidiella, y d'aquest ha adquirit el domini y la dolcesa en la pulsació, que són les seves característiques. Fou molt aplaudit y ab justicia en les interpretacions de Weber, Chopin y Schumann, demostrant en totes una ànima d'artista y uns dits plens de fermesa y seguretat. Augurem al senyor Puigcarbó un brillant per-vindre en el ram del virtuosisme pianistic.

BELLES ARTS.—En la *Festa de les flors*, celebrada diumenge, s representaren les visions escèniques *L'hereu Riera* y *Les flors de Maig*, produint abdues un excelent efecte. El decorat, degut a l'experta mà de l'Oleguer Junyent, magnific de tota ponderació.

Els versos-proleg, de l'Ignasi Iglesias, molt aplaudits.

SATURN-PARC.—Exercicis contra la neurastenia: caigudes, salts, sacsejamenta, impressions fortes de tota mena: heusaquí lo que donen per pocs diners en aquet lloc d'esbarjo, situat a la Plassa d'Armes del Parc. Entre altres atraccions menos interessants hi ha unes accidentades montanyes russes, un *Water chute* que es una delícia d'esquitxos, un *Patin sigle XX* que ve a ser un Toboggan refinat, un *Carroussel* o *caballitos* modernisats.

No parlariem en aquesta secció del tal Saturno-Parc, instalat en els jardins *propiedad de todos los ciudadanos*, perquè realment entra més aviat dintre'ls sports que dintre'l *Teló enlaire*, però s'ha de confessar que pera'l public passiu es un curiós espectacle, doncs s'hi diverteix tant o més el que s'ho mira que'l que acciona.

L. L. L.

LLORERS ARTÍSTICS

—Verge del Cel!... Y d'això tan empastifat ne diuen una medalla d'honor?...

La premsa no cobra

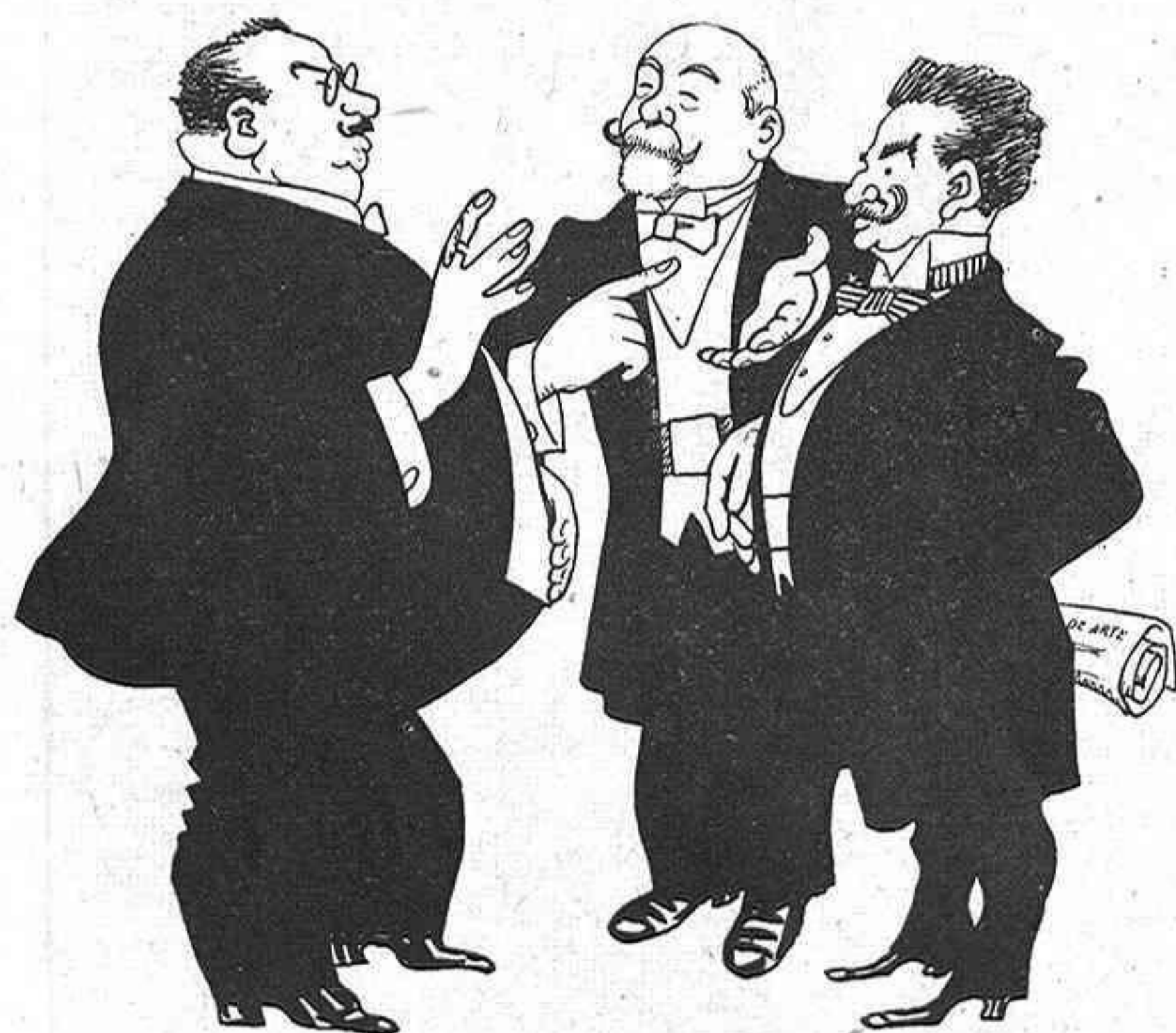
Després de lo succés ab en Nazer, ningú hauria dit que'l Park, propietat de tots els barcelonins, pogués ésser entregat a un particular pera que convertís la frondositat dels seus jardins y la comoditat del lloc en objecte d'explotació.

No obstant acabem de veure lo contrari. A la callada, d'amagatots, ab la complicitat de la premsa diària, fins de la part de premsa que pel més senzill pretext alsa la veu contra'ls abusos (?) y trona contra'ls regidors, se facultà a un particular, com en Nazer, desconegut pera nosaltres, pera que, barrant el pas al públic que no pagui, alsés coberts y plantés entenes al mitg de la Plassa d'Armes en profit de la seva butxaca, única y exclusivament.

No sabem les influències de que'ls propietaris de l'espectacle del Park disposen, ni els medis de que pera obtenir la concessió s'han valgut, per més que unes y altres s'endevenin prou, donada la manera com van les coses a la Casa Gran. Lo que importa en aquet cas es remarcar el silenci de la premsa, que fa dos dies ens aixordava les orelles ab les seves continuades fillípiques contra'ls proposits d'en Nazer; lo que interessa es demostrar a l'opinió el modo especial com els nostres diaris entenen la justícia.

A Barcelona tot es migrat. Les nostres costums, els nostres rics, les nostres festes, el nostre grau de civilitat, els nostres sentiments; les fundacions artístiques y de cultura's ressenten per un igual d'aquesta petitesa que tots lamentem y que dubtem tingui parió en cap altra part del món. Lluny de constituir una excepció, reflexa admirablement la nostra premsa aquesta misèria moral, impossible d'amagar. La gent desconexidora de les pràctiques periodístiques que aquí s'estilen, s'adona d'un abús, veu un atentat al dret de tots, una transgressió de la llei, y lo primer que fa es preguntar-se a què ve que davant l'extralimitació d'aquesta empresa o entitat la premsa calli com un mort.

La resposta no's fa esperar. La premsa cobra, diu la gent; d'altra manera, ¿com s'explicaria el seu silenci, millor diriem, la seva complicitat en un assumpte que afecta per igual a tots els ciutadans? Y no obstant la premsa no cobra, ni cobraria si ho intentés, a no ésser que arribés un dia un tonto que desconegués la fusta de que són fets els nostres periodistes. La premsa's ven a Barcelona per un anunci y

APROBADO!

—Ja dèu haver vist que havem donat el premi d'honor a mister Shannon...
—Molt ben fet, nois. Ja sabeu que a mi m'ha vingut sempre estar be ab els anglesos.

un pase, coses, les dues, que tenen la virtut de ferse ab la simpatia y captarse la benevolensa de l'immensa majoria—diguem la totalitat?—dels nostres candidats rotatius. El qui no sigui periodista no pot arribar a sospitar la llarga sèrie d'incidències y de batusses tragi-còmiques que pera ferse ab un pase—de valor insignificant la majoria de les vegades—en una redacció de diari s'ofereixen a cada moment. Individuu hi ha que's val, pera la defensa del pase, de recursos y veemències que no emplearia pera deixar a salvo la propia dignitat. Cal saber el preu que pels anuncis aquí's paga y lo que, ab relació a l'extranger, els espectacles públics costen, pera formarse una idea justa de l'estima en que'ls diaris y els periodistes a sí mateixos se tenen.

Són moltes les companyies y les empreses que compten ab el silenci y l'apoi de la premsa sense que ni l'un ni l'altre els costi més que'l senzill pase de favor o el migrat anunci que veiem de quan en quan. En Nazer, extranger, desconexia, per lo vist, aquet punt, verdader punt flac dels nostres diaristes y va tenirlos al davant. Els concessionaris de l'espectacle del Park,—dignes de tots els nostres respectes—més practics o millor orientats, han sabut tenirlos al costat. Segurs estem de que en el pressupost de gastos y en concepte de premsa no hi figura cap altra partida que la de l'import dels anuncis que fa dos mesos venen publicantse en la secció d'espectacles avisantnos l'obertura del Saturno-Park.

En aquet cas de la concessió de la Plassa d'Armes a un particular, la premsa tampoc ha cobrat. Si no ha dit aquesta boca es meva ha sigut perquè l'anunci, especie de contribució indirecta que sovint l'obliga a abaixar el cap, li ha privat d'enraonar, sense pensar ab les ventatges y el profit que'l durlo alt y de cara al vent podria reportarli.

JUST

ESQUELLOTS

PROMET ser un aconeteixement l'excursió a Mallorca que pera'ls vinents dies de Pasqua, 4 y 5 d'aquet mes, ha organitzat l'Ateneu Enciclopedic Popular.

Les llistes d'inscripció són nombroses, y de molts indrets de Catalunya se disposen a baixar a Barcelona entusiastes excursionistes que desitgen pendre part en aquesta festa, en la qual tan ben agermanats hi van el noble amor a l'instrucció y la sana y encoratjadora alegria.

L'ESQUELLA, que, amablement invitada per l'Enciclopedic, estarà representada en l'excursió, desitja als expedicionaris bon viatge, profitós passeig per l'illa deliciosa y feliç retorn.

□

ALSA, pilili!
El marquès de Marianao ha demanat a la Comissió municipal de Governació que en els vinents pressupostos hi consigní una quantitat suficient pera pagar als arcaldes de barri, «com succeeix—diu el senyor Samà—en altres poblacions».

Si aquesta manera d'argumentar es declarada lícita, nosaltres ens permetrem també demanar una cosa:

Que's fassin les gestions necessaries pera que a Barcelona hi hagi un arcalde que tingui la suficient aptitut pera exercir el carrec.

Com succeeix en altres poblacions.

□

EL Marquès d'Allella diu que ha ofert per premi una copa...
Jo no he sigut mai marquès y'n porto pagades moltes.

□

D'una gazetilla:
«Se encuentra en esta ciudad el teniente de alcalde de Toulouse, M. Marrot.

FLORS A BELLES ARTS

—Vol un clavellet pera'l trau de la solapa?

«Esta mañana visitó el Ayuntamiento.»

¡Malo, malo, malo!...

No tenim el gust de coneixer a M. Marrot, però desde ara'ns atrevim a donarli un consell:

A la nostra Casa de la Ciutat no hi vagi gaire.

Perquè, fiqui's en el lloc que vulgui, no hi aprendrà res de bo.

□

AB l'excusa de que s'exhibia una pel·lícula que no s'acomodava al seu gust, els carlins, capitanejats per don Dalmacio, varen anar a armar bronca a un cine, fent ús, com sempre, de la raó de la garrotada.

La tal pel·lícula reproduceix un episodi historic del famós sant pare Sixte V.

Tenen raó els descendents d'en Saballs. L'història fa indignar molt.

Figúrinse per un moment l'indignació que causaria avui una pel·lícula de l'Emboscada de Sant Feliu.

□

UN dels aviadors que ab més fortuna feren les dues primeres etapes del concurs París-Madrid es en Garrós.

Però el valent home-aucell, per deficiències del monoplà que tripulava, va caure a San Sebastián, y al voler tornar a empendre la marxa cap a Madrid se vegé privat de contiuar la carrera tan brillantment comensada.

Doncs be: a l'entornarse'n en Garrós a París ab el rapid del dijous, el «conquistador» de l'aire que'l dimars havia sigut rebut a San Sebastián ab una ovació aixordadora, se vegé completament abandonat per aquell mateix poble que hores abans el festejava com a un hèroe.

«Ni una sola persona—deia un telegrama—ha anat a despedir-lo a l'estació.»

¡Oh, la mai desmentida *hidalguía* espanyola!...

**

Val a dir, per xò, que'l pobre Garrós no ho va saber entendre gaire.

Si al caure, en lloc de resultar ilès, hagués procurat esberlar-se el cap, de segur que al seu enterro hi hauria anat la mar de gent.

Y fins es facil que l'endemà els diaris de San Sebastián ha-guessin dit:

«El acto ha constituído una *verdadera* manifestación de duelo.»

□

NADA, sigui ab el cap, sigui ab la quía, ell no pot deixar passar un sol número sense fer una desgracia o altra.

Ell, naturalment, es *El Diluvio*.

Aquet dia, explicantnos l'arribada de l'aviador Vedrines a Madrid, deia que al veure's el vencedor del famós concurs dintre de l'aerodrom de Getafe, s'assentà a terra y exclamà:

—Allons, *je sui arrivé; ja sui tranquil*.

¡Molt be, amenissim *Diluvié*, molt be!

¡Aixafé vous le francesé com un gall dindi rostít al forné.

En la pròxima repartició de condecoracions humorístiques, seras agraciad ab la gran creu de la *Barrilé continué*.

Té l'has guanyada.

□

UN diari francès publica l'anunci d'una endevinadora resident a París que ab la més absoluta seguretat pronostica el pervenir a totes les persones que se li dirigeixen per correu.

«Pera assegurar el resultat—anyadeix l'anunci—l'interessat no ha de fer més que enviar la fetxa del naixement, una mica de pèl y dos rals.

¿Eh?... Ja veu el curiós lector, si es aficionat an aquestes arts ocultes, ab quina senzillès l'insigne endevinadora li pendrà dos rals... y el pèl.

□

DIUMENGE a la nit, a Belles Arts:

—Què me'n diu d'aquesta «Festa de les flors»?

—Ah, molt be!... Es una solemne bofetada an els de la crosta.

—Vol dir?

—Es clar, home... Aixís veuran que en aquet món no tot han de ser *fulles*.

□

EL dia de les regates, aprofitantse del brugit que hi havia al moll, un deixeble de Caco va sustreure el rellotge a un tal senyor Hole, president de la societat «La Rabassada».

El rellotge del senyor Hole era d'or.

Com si sentís al lladregot, a l'examinar la pesa robada:

—Hole!

Y que no ho devia dir pas pera cridar al propietari, de segur.

□

SEGONS *La Veu* del dissabte, el Congrés ha votat una llei per la qual s'obliga a proporcionar seient a les fàbriques y oficines a les dones.

¿Oficines a les dones y seient a les fàbriques?...

Confessem que la cosa, tal com el confrare l'explica, ens sembla bastant extranya.

Perquè, si be's comprèn que a les dones se'ls proporcioni oficines, les fàbriques ¿qu'è'n faran del seient?

Encara que... ¿serà potser la nova llei un epígrama alusiu a la poca feina que algunes fàbriques tenen?...

¡Qui sab, qui sab!...

□

A la porta del cine ont s'hi exhibia la pel·lícula objecte de la rabiola dels carlins, dos ciutadans, després de comentar els incidents:

—Home, a mi'm balla pel cap aquet «Sixte Quint»... El conec y no'm puc recordar de què...

—Que'l coneix, diu?... No desbarri, sant cristià!... Vost'è'l confon ab el de la Cambra de Comers... Aquell se diu *Sixte Quint...ana!*

QÜENTOS

En un tramvia.

El cobrador, després de mirarse molt una pesseta que li acaba d'entregar un passatger:

—Vol dir que es bona?... Té molt mala cara...

—No ho sé; perquè ara me l'acaben de donar y no més me l'he mirada de la creu...

Un senyor, bastant calvo, va de visita a casa d'uns amics.

El nen de la casa, pujantli de peus a sobre'ls genolls.

—Té, ara'm vaig a entretenir a contarli els cabells...

La mamà, tota sofocada:

—Vina aquí; vaya una feina que't donaries!

El nen, ab tota l'ingenuitat dels seus cinc anys:

—Oh, si ja sé comptar fins a vint!

Festejant

—Per un petó ningú's mor,
y cregues que tinc el cor
lo mateix que un volcà, Clara.
—Ja't crec, jo igual tinc el meu,
prò no pot sè, y me sab greu.
—¿De què tens pô?

—De la mare.

Sempre que'ns veu festejant
ja es segur que està escoltant,
y si el sò d'un bes sentia...

—¿Què vols dir?

—¡Pobre de mi,

si ho arribava a sentí!

¿Tens por de que't pegaria?

—Ah!... Tant com pegarme, no.

—¿Doncs, per què haig sufrir, jo?

—Pel teu bé y pel de ta aimada;

perquè si'm dones un bes,

la mare...

—¿Què?

—¡En voldrà tres!

¡¡Ho sabessis com li agrada!!

EMILI ALBERT

GESTES: CARLINES

—Miri que aquet don *Dalmacio*, anar a promoure escandols al cine!
 —Oh, y a les fosques!... Ja no hauria de ser *obscurantista*.

PETIT CORREU

El dimars va inaugurar-se al *Fayans Català* una interessant Exposició d'obres pictòriques del celebrat artista Baldomer Gili Roig.

L'Exposició, que podrà visitarse els dies laborables de 10 a 2 y de 3 a 8, y els diumenges de 11 a 1, ha sigut anunciada per medi d'un original cartell, tirat a varies tintes.

Havem rebut el programa de les festes que, ab motiu de l'inauguració del monument dedicat als Hèroes del Bruc, celebraran a Montserrat els Somatens de Catalunya el dia 11 del present Juny.

L'acte, que es esperat ab molt entusiasme, promet estar a l'altura de la festa de la colocació de la primera pedra del monument, celebrada, com ja deü recordarse, l'any 1904.

mina ens va valdre una benedicció apostòlica. Veritat es que hi varem haver d'afegir sis rals, que es lo que'n fan pagar pel certificat a Roma.—Joaquim Puig: Bastant be; mirarem d'aprofitarles.—L. Rasi: He llegit la seva *Desilusió*... Ai, si li hagués de donar compte de la meua!...—Leandre Roura Garriga: Està plena d'incorreccions.—Pep Cistellé: El sonet es un teixit d'assonancies y de versos coixos. Y de l'altra no'n parlem, perquè hauriem de dir tres quartos del mateix.—Ramon Valls y Camps: Gracies per la remesa. S'hi farà lo que's pugui.—Josep Pastor (a) Un ampostí: M'ha fet perdre un temps preciós llegint la seva carta. Ja pot comensar a pagar el café y el puro als seus amics.

Respostes pagades

Josep Oliver: Perdoni; però això de que fos perfecte, me sembla que no li varem dir. Als amics, en aquet punt, no se'ls escolti. Les plomes són com les cordes de guitarra. Deixantles afluixar massa, no's trempen.—F. Rodríguez: No'l puc complaure.—Aleix Punsoda y Farrés: No, senyor, no. Compondre versos no es apilotar paraules sense sentit, per més que aquestes paraules tinguin caient armoniós.—G. Blancafort: Doncs, miri, aquella là-

XARADES

I

Prima y quarta està el cotó;
 en l'estiu se veu a l'era

que hi abunda la *tercera*;
la *segona* es negació;
qualsevol composició
d'un artista original
pot notarse lo que val
en cant, música o concert,
apreciantlo per complert
sols tenint un bon *total*.

II

Prima y tersa es una altura;
part del cos es la *tercera*;
quinta y tres, planta rastrera;
fa *tres doble* una criatura;
tersa y quart, menjà en dolsura;
de la *quinta* n'hi ha en les figues
com no'n falta en les espigues;
sexta doble està el cotó,
el *total* pot fe ilusió
de viatjar sense fadigues.

JOSEP SADURNÍ MAS DE LOS VALLS

ANAGRAMES

I

Desde un garrofê ufanós
un niu d'aucells me mirava,
y vaig veure un *tot* hermós
que una *total* se menjava.

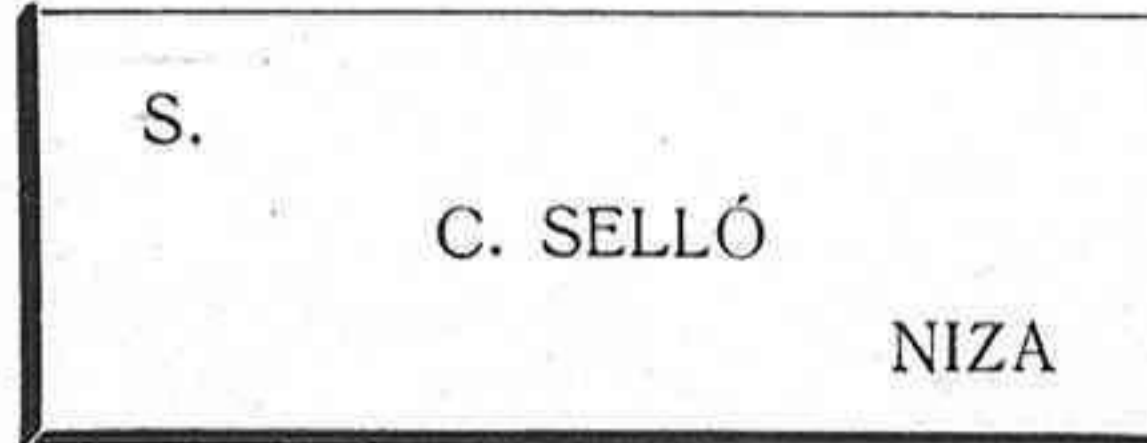
EUDALD SALA

II

—¿Que no fa taps la *Total*?
—No, ara *tot* a cà'n Pasqual.

P. ROMAGUERA

TARGETA

Formar ab aquestes lletres, degudament combinades, el titul
d'una celebrada comedia catalana.

N. N.

L'ESQUELLA
DE LA TORRATXA

PERIODIC HUMORISTIC ILUSTRAT

Administració y Redacció:

Llibreria Espanyola,
Rambla del Mitg, núm. 20
BARCELONA

Preus de suscripció:

Fòra de Barcelona,
cada trimestre:
Espanya, 3 ptes. - Extranjer, 5

Número solt: 10 centims — Atrassats: 20

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20

Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Olm, 8
BARCELONA

ELS MONTANYENCS DE LES MONTANYES RUSSES

—Ja se sab, amic *Culio*... Això de la política municipal també té'ls seus alts y baixos!...

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

Aquesta setmana se
posarà a la venda

Les cent millors poesies de la llengua catalana

triades per l'erudit escriptor E. MOLINÉ Y BRASÉS

Un tomo de més 300 planes. Preu 1 pesseta

ANUARIO RIERA

PARA 1911

2 tomos: Pesetas 23

EPISODIOS NACIONALES

B. Pérez Galdós

ACABA DE PUBLICARSE

LA PRIMERA REPÚBLICA

Un tomo en 8.º, Pesetas 2

VI Exposición Internacional de Arte

Catálogo oficial: Pesetas 2

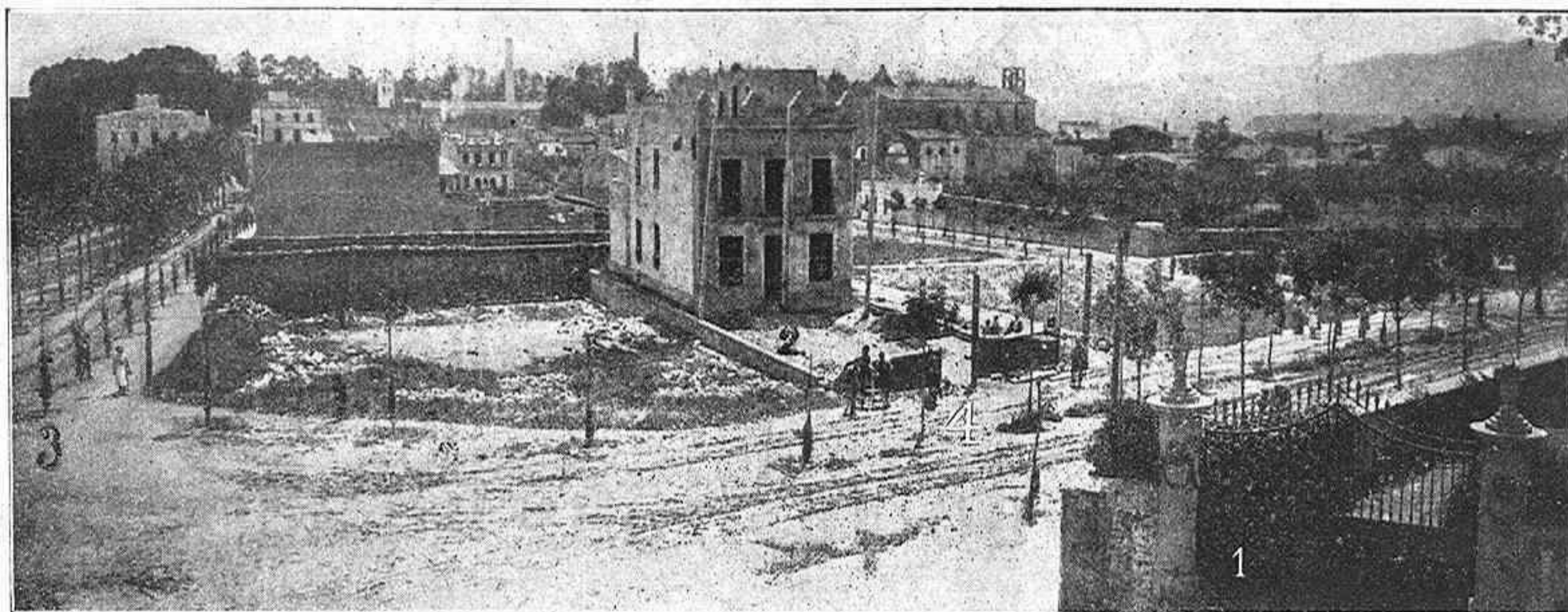
SORTIRÁ AVIAT

Pessigolles fines

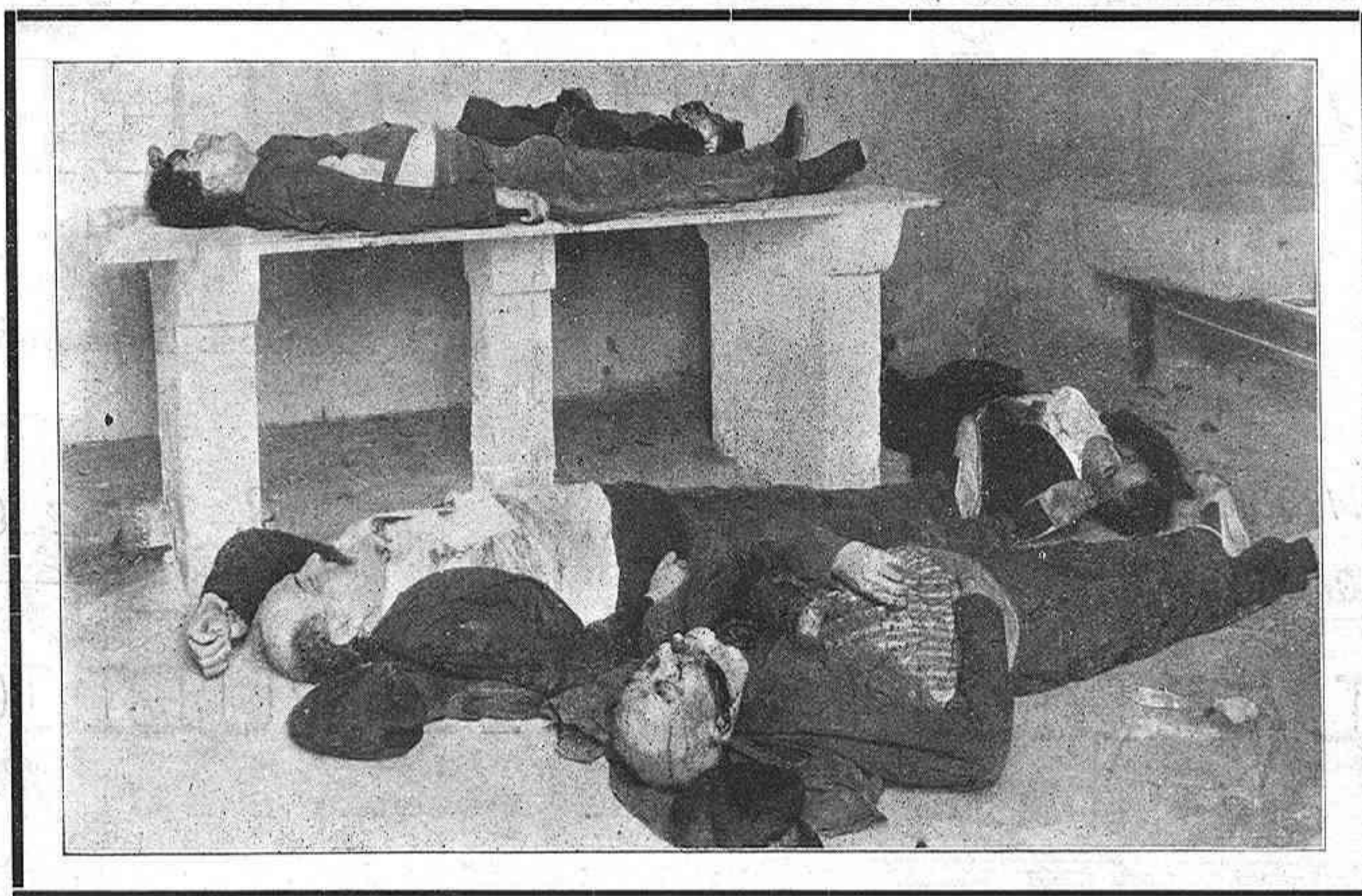
Anécdotes salades y acudits pi-
cants sobre les dones y l'amor.

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Mútuu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravíos si no's remet, además, un ral pera certifiicat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

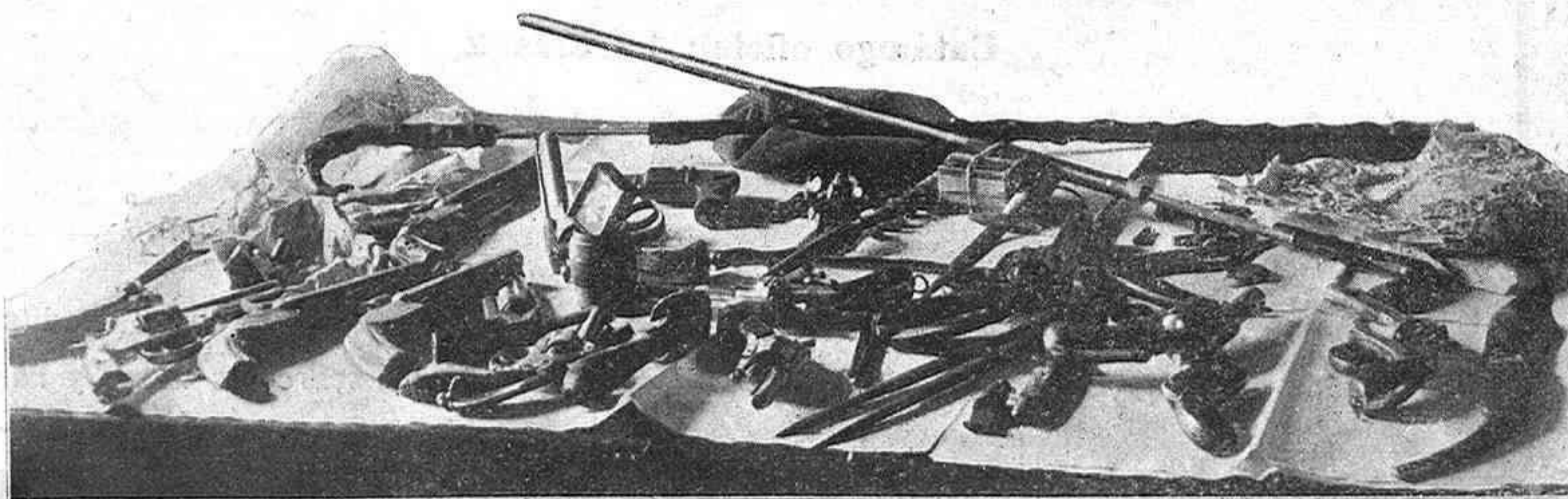
LA SELVATJADA CARLISTA DE SANT FELIU

1, 2 y 3: llocs aont estaven apostats els carlistes.—4: carretera per la qual havien de passar els radicals pera anar a l'estació.

Morts depositats en el cementiri de Sant Feliu.

Arreplec d'armes, recullides en el lloc de la selvatjada.